

ლი ღარბ ავადმყოფებსაო. ამასთანავე სთხოვა 500 მანეთი, მოსაწყვედ ეპიქო-ქალისა, რადან ავადმყოფი ქალები ერთდროს ექიმ-ქალებისა და ამის გამო მოკლებულ არიან მეურნალის შემწობასაო. ეს თხოვნა კრებულისა განიხილა ქალისა გამკეობამ და დაეცა და თვისი თანხმობა. ხოლო ვიდრე ამ თხოვნას წარუდგინს საბჭო, იგი უნდა ვარდასკეს განსახილველად სასანიტარო და სავინანსო კომისიის.

* კვირას, 4 აპრილს, კრება ჰქონდათ ქალაქის ექიმებს იმის შესახებ, თუ რა ღონისძიებანი უნდა იქმნას მიღებული, უკეთესი ხოლო კვლავ ირინს თავს ტფილისში ამ წესისა. დასახლებულ ექიმებს მრავალი ღონისძიებანი და კრებანი გარდასწყვიტა, მაშინვე ვრცელ მოხსენება და წარმოდგინა პრაქტიკულ საკვანძო კრებას ექიმებისს, რომელიც ამ მოკლე ხანში მოხდება.

* ტფილისში დაარსდა განსაკუთრებული კომისია, რომელსაც სავანად აუღია ჩინებული საქმე — მშობრის სხვადასხვა ლექსებისა და მშობრის ხალხისათვის. მიუხედავად სხენებულის კომისიისა, მანამ პრინციპისა სთხოვა, სხვათა შორის, მკურნალს ზუღაძეს, რომ წავითანა ლექსების შესახებ ნაწარმოები დაეხსნა ხალხისთვის როგორც ბუნება ამ ქარისა, ვიდრე ღონისძიებანი მასთან პრაქტიკისა. მკითხველი იცის, რომ მანამ ზუღაძემ უკვე წაიკითხა რამდენიმე ლექსი და მსმენელნი დიდად მკაფიოდ იმარტნენ. მაგრამ ხელმოკლეობის გამო კომისიისა, მანამ პრინციპისა ქალაქის სხივად დახმარება ათის თუნთი. ქალაქის გამგებამ ძრიელ მოიწონა მანამ პრინციპის აზრი და გარდასცა ათი თუნთი.

* 31 მარტს გარდაიცვალა ს. ღამბაროვი, უბუკესი მოხელე ამიერკავკასიის სხვადასხვა სამმართველოებისა. ს. ღამბაროვი დაიბადა 1806 წელს, სწავლა მიიღო კეთილმოხილთა სასწავლებელში. მტკიცე ხანს იქვე დარჩა მასწავლებლად და შემდეგ გაშქრდა მოხელედ „საქართველოს სასახლე“ ექსპედიციისაში; იქიდან გადავიდა იმერეთის მმართველ-

თან. 1823 წელს ოსმალეთთან ომში მონაწილეობა მიიღო. 30 წელს გავიდა რუსეთს გუბერნიის მთავარი და იმპერატორის სასახლეში წარადგინა.

* შემდეგ დაინიშნა მოხელედ საქართველოს მთავარ-მმართველთან, გადავიდა იუსტიციის დეპარტამენტში, შემდგომ ტფილისის ვიცე-გუბერნატორად, მერე ქართლ-იმერეთის პროკურორად და ბოლოს ტფილისის გუბერნიის პროკურორად. ს. ღამბაროვი ერთ და იმავე დროს თვისი თანამდებობის მოვალეობასაც ასრულებდა და მონაწილეობასაც იღებდა თითქმის ყველა კომისიისაში, რომელსაც იგი ამიერკავკასიის წესწყობის კომისიის მთავარ-მმართველობისაგან მიწოდებული, მაგალითად: განახლებად ვახტანგ მეფის კანონებისა, განხილვად არჩევებისა ძველ სამართლის გამოსარკვევად და ახალ კანონის შემოსაღებად; თავად-ახალქალაქის მამულეების გამიჯვნის საქმის მოწყობა, საბატონო გლეხთა ყოფაცხოვრების შეცვლა და განთავისუფლება და სხვ.

ს. ბებულაძის დიდი ნობა ჰქონია და მასხრებულ მთავარ-მმართველის მ.ს. გორჯიძისა, რომელიც თითქმის ყოველ მშობე საქმის გამოარკვევას იმის დახმარებად ხოლმე. ძალიან უყვარდა თურმე განსვენებული სომეხთა კათოლიკოს ნერსისსაც, რომელიც ყოველთვის ჩრევეს სთხოვდა, როცა-იქ რაიმე ახალ საქმეს იწყებდა სომეხთა სასარგებლოდ.

* როგორც შევიტყუთ, წელს საქართველოში ბევრი აპირებს ბაშის დათესვას საცდელად. თუ კარგი ბაშა მოვიდა და სხვა მიწის მოსავლის აჯობა, მაშინ, იმედია, ბაშის თესვის უფრო ბევრი მიჰყავს ხელს. მაგალითად, ერთი ყარაიზის მამული საქართველოში აპირებს ათის ან ოცის დღითვის დათესვას. ვისაც ბაშის თესლი უნდა, შეუძლიან მიჰმართოს აქაურ სამეურნეო საზოგადოებას.

* ფეიქატა კამხანას გენდერ და სტეფანოვს განუზრახავს გამართოს ტფილისში საფრენების საქმევი ქაჩანა, რომელშიაც ათასი კაცი იმუშავებს თურმე.

* შაბათს, 3 აპრილს, სათავად-ახალქალაქის თეატრში კონცერ-

ტი იყო. საზოგადოებას ძალიან მოეწონა ახლად ჩამოსულ ტენორის ბენფინგის სიმღერა. ბენფინგის ნახი, სასიამოვნო ხმა აქვს და დიდის ხელოვნებითაც ვაღობს.

* 1 ამა აპრილს ტფილისში, უსახელო ქუჩაზე, რკინის გზის ღია-ნადავს იქით, რკინის გზის მოსამსხურ კონსტრუქტორ ტრაილისი, რკინის თავის მუშაობისას ცუდმად იყო, ვიღამაც გაუტეხა დაკეტული ზანდუკი და ამიოლო 244 მანეთი.

* 2 ამა აპრილს სადგურს უკრაინას რომ მივიდა ტფილისიდან განსაკუთრებული მატარებელი № 31, ვიღაც პოლიც-მომქმედებმა გასტეხეს საქონლის ვაგონი და საქონელი გაიტანეს.

* 1 აპრილს ტფილისის სატუსალოებში ყოფილა 785 პატიმარი. ამთავად 29 კეთილ-მოხილთაიანი ღ 24 ქალი.

* ყარის ოლქში წარსულ წელს ცუდი მოსავალი იყო და ამის გამო კავკასიის მთავარ-მმართველის განკარგულებით იქაურ მსხივრებთ უნდა დაღრიგდეს როგორც გამოსაკვებად, ისე თხსლის სასიყიდლოდ 40,000 მანეთი. Карვის სიტყვით, ეს ფული სრულიად საქმარისა, რომ ხალხს სულში მოიბრუნებს ახალ მოსავლამდ.

* 3 აპრილს აქაურ მავარ სსს-მელებს ქარხნის კანტონაში, რომელიც სოლომონოვს ეკუთვნის და ნიკოლოზის ქუჩაზე იმყოფება, ქურდები შესულან და რკინის ყუთის (კასა) გატეხა ნლომებთა. ბევრი უწევდალენი ყუთი ღომით, ხერხით და სხვა იარაღით, მაგრამ ვერა დაუღლიათ-რა და თავი დაუხრებიათ. ამის გამო დაპატიმრებულია ოსმალეთის ქვეყნებში რიცხოვად აღაღადან-რა, ჯოვან სიმონოვი და ზაქარია ჯვანიევი. აღაღადანცი გამოტყდა, მონაწილეობა მიიღო ამ ქურდობაში.

* რადგანაც ამიერკავკასიის რკინის გზა ვერ ასწრობს ნაეთისა და სხვა ტერიტორიის ზღვას იმის გამო, რომ მხოლოდ ერთი ღონადიგარის გამართული ბაქლამ ბათუმამდე, ამ გზის მმართველობამ და გზათა სამი-

ნისტრომ განიზრახა მერე ღონადიგარის გამართვა ანუ მილის გაღება ნადავისათვის ბაქლამდ ტფილისამდე. ამ საქმის გამოსარკვევად და გადასაწყვეტად ამიერკავკასიის უფროსი მხივლენი, ინჟინერი პუშნინი, კვირ და ვედენევი სამინისტროს დაუბარებია პეტერბურგს და მალე კიდევ გაემგზავრებია.

* ტფილისში, ეს ერთი კვირად მტკიცე, ცუდი ამინდია: თუმცა თბილია, მაგრამ ცა თითქმის სულ მოკრულულია, ხშირად წვიმს და შაბათს, 3 აპრილს, საღამოს, სეტყავი მოვიდა. ქუჩები მეტად ატალახდა. მტკვარი აღიდა და, რადგანაც ამ ზამთარს ზემო-მზარში დიდი თოვლი დასდო, მტკვარი ბაქლამდ დაიგროვდა ადგილებს დიდ ზარდს მისცემს. პოლიცია ყველა საშველბას ხმარობს, რომ უზედურობა არა მოხდეს-რა.

* გუშინ-წინ, 4 მარტს, ღამის 11 საათზე, ერევნის მონღენი ახსი დაღუპრა ერთს ავაზას, თორს ჩოხიას, ამბოზენ, ლეკსაო. იქიდან პოლიციელებს ეს კაცი გამოჰქცევიათ და ტელეგრაფის წინ ძრიელ დაუჭრა ელზში ერთი პოლიციელი, ამ ადგილის საღალაქაო. საღალაქაომ გამოსულა ხმარობაზედ ქარგალი ამ დაღუპისა და ისიც დაუჭრა რეგულაციით. აქედამაც გამქცევიათ ეს ავაზაკი და სენენარის უკანა ქუჩიდან ოქრომქმედების ქუჩისკენ გაუტყუცხლავს. ხალხს ბევრი მისდგა და თურმე უკან. ამბოზენ, იანაყაშვილს დაუჭრა ერთი ყასბი. ოქრომქმედების ქუჩიდან ჩაუხვევია კვირაცხოვლის ქუჩისკენ. ყვირილი კვირანზედ გამოცვიდნენ ამ ქუჩის მდგომარე, მაგრამ თერთა-ჩოხიან ხანდალ კაცს ვერავე მიეკრა, რადგან ხანჯალს იქნედა. ამ დროს პოლიციელები ოთხჯერ ესრელი რეგულაციით დასქრა. დაჭრილს ავაზაკს მისცვიდნენ მღვივანი და საშინლად სცემეს.

* 2 აპრილს ტფილისის „სომარანის“ წევრთა კრება იყო. დესწრო 400-მდე წევრი. დიდი კამათობა გამოიწვია ამას წინა მომხარება სამწუხარო ამბებმა Тифლისკი Листოკის-ისა და „ნორ-დარის“ რედაქტორთა შორის. კლუბის მმართვე-

ლებმა (სტარშინებმა) ორივე რედაქტორს წევრობის უფლება ჩამართვა და თავის გარდაწყვეტილება საერთო წევრთა კრებას მოახსენა. ორივე რედაქტორს, რასაკვირველია მომხრეები აღმოჩნდნენ და სცილობდნენ ორივეს გამართლებას; ღამბაროვი ვერ გაათავს ეს საქმე და კენს მიჰმართეს. დასდგეს ორი ყუთი და დიწყეს კენის ჩამოტარება, მაგრამ ისეთი აღმოჩნდა ასტყდა, რომ თავმჯდომარე იმუშებულო შეიქმნა კრება დაეწყო.

* ამ კრებას, რომელიც ტფილისის მთავრად ნაწყოფა ა. ს. მატინოვი „Дворовые номера“-ში გამართა, დეგრირენ სხვათა შორის ქალაქის გამგობის წევრნი მანები ოხმაროვი და ივანენკო. მანამ მატინოვი, სხვათა შორის, სჭოვა, რომ ჩვენის საბჭოს მოქმედებამ ამ ორის წლის განმავლობაში ნათლად დავიანახა, თუ როგორი სიბრძნით და გამჭიკობა-ბა გებართვის ხმოსანთა არჩენის დროს. საბჭოს შრომამ თითქმის უწყალოდ ჩაიარა, ოხოზიციის წყალობით, რადგანაც საბჭო ღამბაროვი და კამათობით ატარებდა დროს და საქმიოკვირას აეთებდაო. ოხოზიციის სულ იმასა სცილობდა, რომ წინა დღე მოღვაწეებისთვის ჩირქი მოეკეთა და თითქმის ავაზაკებლად გამოეყენა, თუმცა-ი ვერაფერი ვერ აღმოაჩინა და ვერა დაამტკიცარა იმათ წინააღმდეგ. საბჭოაქო დებულგება არავითარ პოლიტიკურ უფლებას არ გვაძლევს და ხმოსანთა დასდასად დაეცვა სრულიად უფლებიანოა. ჩვენ მხოლოდ იმას უნდა ვიცოდეთ, რომ ღირსეული და ქალაქისათვის სასარგებლო კაცები ამოვირჩიეთ ხმოსანად, რომელ დასაც ვინც ვეუფლებდნო. როგორც წინადაცა გვიკონდა მოხსენებულს, კრებამ აირჩია კომისია, რომელშიც სია უნდა შეადგინოს კანდაღებისა, არა ნაკლებ ასის კაცი, და წარუდგინოს ამავე კრებას. კრება თითონდ გარდასწყვეტს მერე, რომელ სიაში გადასახლებულ კაცებს უნდა მისცენ კენის ხმოსანთა არჩენის დროს.

* ჩვენ მივიღეთ კავკასიის მკურნალთა საზოგადოების მიერ დადგენილი ორი ახალი წიგნი: 1, Протоколъ экстраординарнаго зазедания, въ честь почетнаго члена профессора Пастера, რომელშიაც

სამსახურები შეეკითხნენ: —რა ამავეთა, რა მოხდაო, პასუხად მიიღეს: ლეკის ჯარმა პანკისზედ მოგვიარა, დაუა-ზურნით და თოვების სროლით სოფელში შემოვიდნენ და აქეთ მოადინაო.. ეს სიტყვები და ორივე ღამდა ტყისკენ გაცივდნენ; ზოგს შეილი ექირო ხელში, ზოგს ბოროს, ზოგს რა და ზოგს-რა!

ამის დანახვა და ამ სახელში აღიპქართა ერთი შეიქმნა. დიდი და პაქობა, ქალი თუ კაცი, გარდა გამოცივდნენ და იძახდნენ: რა ვქნათ და რა ვქნათ!.. საით წავიბრუნებთ?!. ოთარმა დაიბახა: ბიჭებო, ჩქარა ცხენები შევახმეთო!.. მაგრამ ვის ესმის, საღამო ბიჭები! იმდენ მოსამსხურებელს ერთი მოურავი-და გამოჭრა, ყველა ერთი უკეთესი. მაშინ ოთარმა ქალებს დაუბახა: არიქათ, ორიდობისკენ, თან უშველოთ?!. ვინ წინ და ვინ უკან მირბინა!.. გამდღობს ოთარის მოხსენება: — ბატონო! ღონა ხომ უკეთილ-

ვერ წამოვი, ორი კვირის მელოვინე და რა ვშველებო?!

— ვერა ზედე, ცხენები სომეგრზედ არის და მომყვანი აღარაინა სჩანს!.. მეცხვარემ რომ ყველი ჩამოიტანა, დაიბახა მოურავმა, ერთი ფლანანი ცხენი, მაგრამ იმაზედ როგორ შეტრძანდება?!

— რას რო ტამ, შეუტია გამდღობა, ეტლა მაგებს ვილა დაემქნა!

საჩქაროდ გადავიხსნენ, შესესლო-ხა ცხენებო და ყველამ ქვეითად გასწიეს. ქალები ზოგი წყალში იფხებებოდა, ზოგი გზაში; ხალხს ძლივს ფეხს უტყვედნენ; შევიდნენ და ყოფილი ტყეში. კარგა მანძილი რომ ირბინეს, მერე უკან-უკან ყურება დაიწყეს, ლეკის ჯარი თან ხომ არ მოგედგესო!.. და მაშინ ერთმანერთი დაათვალიერეს. ლუარსაბმა ცოლსა ჰკითხა:

— ნინო! ჩემი მამა ივანე საღამოა? — თუ, შენ ჩემი თავი! ცოლმა უბახუნა: თავის ოთახში ეძინა და უთუ-

ოდ არავის გაუღვივებია!.. ამ დროს ღონამაც შეილი მოიკითხა:

— რუზო საღამოა?!

— გამდღობა გოგებში დაათვალიერია და, რომ ვერ დაინახა სიტყვა:

— დამიდგეს თვალები, მე თქვენ მოგტრიალდით და გოგებში მძინავიქ იქ არ დავიწყებიაო!..

ყველამ მწუხარება და ტირილი მოართო, ლუარსაბმა ნუგეში მისცა:

— სუთ, კარგია, მე წავალ, და, თუ ვერ ლეკებს ჩვენებში არ მოუხსენებო, ორივეს წამოვიყვანა!.. ლუარსაბს ცოლმა ხეწუნა დაუწყა: შენი ქირიმე, გამოღობდნენ კარგად დაათვალიერეთ, ლეკებს თქვენც ზედ დაწაყვედით.

— არა, ნუ გეშინიან, სიფთხილით მოვიტყვევით!..

ლუარსაბ და მოურავი უკან დაბრუნდნენ, გზაზედ ვისაც-იქ დაინახდნენ, ჯერ ჯარებს მოეგარებოდნენ და როდესაც ქართველ კაცდ

იციობდნენ, მაშინ-ი გამოვიდოდნენ და ჰკითხავდნენ:

— ლეკები საღამოს ამოვიდნენო?!

ისინაც უპასუხებდნენ:

— ჯერ ზემოთ-ი არ ამოსულან, მაგრამ დაუა-ზურნის ხმა-ი მოისმისო.

ლუარსაბ და მოურავი ამ კითხვის კითხვით ისევ ორგულამდის მივიდნენ, იქიდანაც სახლშიმანქან გამოიხედეს, არავინ სჩანდა; მაშინ გამოვიდნენ. ლუარსაბმა მამა ვაღვიძა და ჩაიძახა:

— ივანე! ადევ ჩქარა. ლეკის ჯარი შემოვიდა!..

ივანე ნაშინარევი, დაფეთიანებული წამოხტა, სერთუი ვადაიკცა და გამოცივდნენ მოურავის დასახლებულად; შემხედნენ ეკლესიიდან, მღვივლს ვარაბეიკისა და ხატები გამოუსვენებიათ დასამალავად და რომ დაუხსნებიათ: „ჯარი შემოვიდაო“, თითონ გაქცულან და ხატები გა-

აწერილი ღვეწლი ღიღის მეცნიერის პასტერის; 2; Указатель къ изданіямъ Кавказскаго Медицинскаго Общества за 25 лѣтъ его существованія (съ 1867, по 1887, г.), შენგენილი საზოგადოების წევრის ბ. ა. გაღომის მიერ; ამა წიგნში ჩამოთვლილი ყველა საკურთხევლო წერილი, რომელიც ამკურნალთა საზოგადოებისა დაარსების დღიდან დაბეჭდილი ამსაზოგადოების ყურნალში. აქვე მოყვანილია აღფაბეტი წერტილების სათაურისა და ავტორებისა, რაც ძალიან გადავიღებს საკურთხევლო წერილებს პოვანს.

* გურა. აღდგომის ბრწყინვალე დღისასწავლში ვერ ჩაიბრა ისე, რომ უბედურება არ დატრიალებულიყო, თითონ აღდგომა დღეს ჯვარცმის სამამასხლოსში გლხნის მეთაირი შიღში ხანჯლით მოკლა მისივე მებრძოლი დუმიძე, როგორც ამბობენ დუმიძე უცანცოდ გამხდრა ამ უბედურების მსხვერპლი, რადგანაც მოახუბართ მხოლოდ აშველებდა თურმე და სხვისთვის მოქმედებს ხანჯალს უნდალა ამჟავრებოდა.

* აქადამე: ჩვენსეკ ძლიერ ცუდ ვაზოთვლი დავა: ქარი, ქარიშხალი, თოვლი, სუსხი და ზურუსი ერთმანეთს ცილებდა და სკვლის. თუ ასე ცუდმა ამინდებმა გესტანა, ხენა-თერესი ძლიერ შეავერებებს.

* თვისებები კვლავ მარტის შუა რიცხვებამდე უსათუოდ მოფრინდებოდნენ, წილს-კი მარტის ბოლოს ძლიერ მიაღწიეს.

* ამაჰ (რეინს-გზის სადგური): გაგვიგზოდა სწორედ ამ ბედნერ დღეებში, თუმცა მინც და მინც არც წინაღ ვეკონდა ბევრი-რამ კარგად გარითვული. ეს რამდენიმე ხანი საკლავის ხოცვა რამდენსამე კაცს აქვს იჯარით აღებული და, რაც კარგე ხორცი, მხოლოდ თითო-ორჯოსთვის არის გადაღებული. დანაჩენნი, როგორც ერთობა, ისე უნდა წვიდნენ იოლა.

ამ დღეებში აქ უკლდო ხარი მოიყვანეს გასასკლად. აქაურმა პოლიციამ ამ ხარების პატრონი დააბატონრა, რადგან ეკვი ილიო, რომ მოპასუვლიაო.

* სოფ. კრკაი (ოზურეთის მხარე) ჩვენები სად არიან?! ბიჭოს სანთელი ანთაო, თანხები დიარია—არავინ არის, მეორე ბიჭი ლუიანასისის გაიქცა, ნახა (კარგიო თოთახები და რომ გამობრუნდა, უკანვე ტყიან მომავალი კაცები წინ შეხედნენ და იმით უამებს, სადაც წასულიყვნენ; მაშინ ბიჭები ბატონს აცნობა. აღექსანდრე გაცეცხლდა, შეგება ცხენზედ, ბიჭები თან იახლა და გასწავა ტყისკენ; მივიდა თუ არა, მოპყვა ჯვარბობას; თი, თქვენი სულოვებო, უკუნურებო, სდ ვემოქვეყნებარო აქაჰ. სირცხელი თქვენთვის, სირცხელი.. მე-კი არ დამიჯერეს, რიგანი ადგილს დახისხულიყვიეთ და აქ მორბობართ?

ოთარმა და ლუარსაბმა ერთმანეთს წასწორილეს აღექსანდრეს: ესტო ჩენ-კი ვაგვიშედეო, თორემ ძალიან გულმოსულიაო.. იგივე-კი მიტრბუნდა და უთბრა:—მთელი სოფელი აქეთ გამოიქცა, ლეკის ჯარის სოფელი აივსოვო და მამ რა უნდა გვე-

ზრა): ამას წინად აქ შემდეგი სამწუთის ამავე დღე: ერთს აქაურს მტროვრებს ახ. გიგო მეგობრივი-შვილს დაწვა მთელ თავისი საცხორებელი, უკანასკნელი ქათმიც არ დარჩენია. ზარილი მოუგდა 650 მიწეთისა. დაზარალებულს ენდობილ-გან შემწობას აძლევენ, ვისაც-კი გულო შესტკევა.

* გაჩაჰ: 2 აპრილს მტკრის ნაპირს, ველახის ხიდთან, აღიდებულ წყალთი მოტრანი ფირცხლი იპოვეს დამწავი კაცის გვიში. ვინაობა ჯერ არ იცინ.

* ასხაბაღიდან ატყობინებენ გაზ. ნოვ. ივანოვს, რომ იქ ტომინის კახაბა პოლიკის ასისთვის თავჯარჯაძეს ხანჯლით მოუღებეს ასხაბაღელი სოფელი ილა-ბე თაირი. დანაშაუდი დაპატიმრებული. ეს ის თ. ჯარჯაძეა, ამბობს გაზეთი, რომელიც წინა დღეებში პოლიკის აფიკრად ყოფილა და განჯილდგან ენდარმის შურეაყუთისათვის ასხაბაღს გაღუქვინათ.

* წინაღ დიდ-ძალი ენდრო მოპყვებდა ამიერ კავკასიაში და კარგ ფეხსადი იყიდებოდა. ქიმიური საღებავი რომ მოიკონეს, ენდროს ძალიან ცუტას და ხმარობდნენ საღებავად, რადგანაც ქიმიურ საღებავზედ ძვირად ჯდებოდა. ხოლო ქიმიურის საღებავით შეღებული ტანთსაცმელი ძალი უხუნდა და ძვირფას შალეულისა თუ აბრჭყულიის დებვა ისე ენდროთი დაიწყეს. ამიტომ ენდროს ფხმს ისე აიწია და ბევრსაც იბარებდნენ საზღვარ გარედ. როგორც ამ ნოვ. ივანოვს-ს შუეტუკია, ამ ფხმდ ერთი ფუთი ენდრო 2 მანათა—2 მან, და 80 კაპ. იყიდებო.

* ტფილისში კარგა ხანია არსებობს წუმწუმის (საბუკის) ქარხანა, რომელიც ისეთს ცუდს წუმწუმებს აყვებოდა, რომ მივიღებო სულაც არ ვეკრებოდა. ამას წინაღ ეს ქარხანა შეიძინა ერთმა „სავაჭრო სხლმა“, რომელსაც გოლდლიუსტი და კამაჰ ეწოდება. ესტო ამ კამანისა, როგორც ტიფ. ლისტ-ი ამბობს, განუზრახავს წუმწუმების კეთება რიგანდ მოაწერეს, ქარხანა გაყიდოს ახალი მანქანის შეიძინოს, საკუთარი სახლები ააშენოს 200 მომუშავეთა-

ქნა? დაველტირეთ?!

— სად იყვნენ მერე ლეკები? თინანეთილად რუსის ჯარმა ჩამოიარა, თელოვე მიდიოდნენ და ხალხს ლეკის ჯარი ჰკონებოა..

— ჰო, განა არა, სთქვა ლუარსაბმა, შენმა გარდამ, მე სულ არა შეგროდა!

— დალოცვილო, არა გჯეროდა და აქ-კი მორბობართ?.. მაშინ ნინომ აღექსანდრეს შეტყობი უთბრა:

— წად ერთი იქითა, სულაც შენ შეგვაშინე და ამ სირბილით ასე დავგვოცი!..

მე-კი არ შეგაშინეთ, უბასუბა აღექსანდრემ, ჰეჰეჰეჰეის ცოლშვილის წახსამ შეგაშინაო..!

— მაგზედ რაღა გალაპარაკებთ, სთქვა ივანე, ეს არა მსჯობს, რომ ტყელი ივანედა?

ნინო ახლა მიტრბუნდა ქმარს: შენი ჰიარია, ჩქარა მიშველე, საფენი და სა-მოიარე ვილა შეიძლებს, გივთავდე, რუნებს ვილა შეიძლებს, გივთავდე,

თვის და ყოველ დღე 7 მილიონამდე წუმწუმს აყვებო.

* ქალაქის გუბერნიის ინჟინერი ლ. ი. ნოიკოვი, რომელიც ესტო პეტერბურგშია, კავკასიის სიტუაციით აქ სახსარს თავს ანებებს და პეტერბურგს გადასვავთ.

* C.-Петербург. Вкл. იუწყება, განზრახვა აქეთ შთელ რუსეთის იმპერიაში კვირა—უქმე დღეს სრულიად აკრძარა მუშაობა და ყოველ ვგარი ვაჭრობაო.

მთავრობის ბანაბარულმანი

უბაღესად გემათ: წმ. სტანისლავს ორგანი 1-ის სარასხისს ჭეოსისის გუბერნიის სახელმწიფო ჭინგათას მმარაგებს, დასტყატეხნა სტატკეა სო-ბრეტკის გამრეკებს.

წმ. ანსის ორგანი 3-ის სარასხისს განვთს გუბერნიის სახელმწიფო ჭინგათას სამმარაგელის საგანგებო მოსწესეს, ნაფორმა სოკეტსავს მტელშვილს.

წმ. სტანისლავს ორგანი 3-ის სარასხისს—გოლესეკა ასესობებს; იგდინის სასაზრო საზანაჯარს მამაცაშვილს და სტატკის საკანტინა-სადამიანო სასტატკის ზედამსწესეს, სტატკეა გამრეკებს.

წმ. სტანისლავს 3-ის სარასხისს ორგანი—ამაგრ-გუგასიას რკინის გზის მოსწესეს, ტატუღანას სოკეტსავს—ანდრონიკაშვილს.

წმ. ანსის 2-ის სარასხისს—აგაოს საკანტინა-ზაღესტის გამრეკებს, სტატკეა სოკეტსავს ბეთანიშვილს.

დაბბ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ლეჩხუმი, 2 აპრილი. 31 მარტს ლეჩხუმი სამწუთარო ამბავი მოხდა: წყალში დაიჩრა ლეჩხუმის მზრის მეკრნალი ჩუღუცკი, რომელსაც ობლოდ დარჩა წვილის ცოდშვილი. განსვენებული ჩუღუცკი იყო სულ 36 წლის კაცი. ლეჩხუმი მსახურებდა ექსს, თუ შვილი წლოწადი. ეს იყო ერთი იგივითი ეხლანდელ დროში უნაგარო ექიმი, რომელიც თავის ცოდნას და ხელობას ხმარობდა ხა-

ლისა და გაჭირვების საწვე-ლოდ და არა სიმდიდრის შესამენად. ვეცოვი რტყვის, რომ განსვენებულს როდისმე და როგორმე ანგარების ჩრდილი მისდომოდეს, ან ვადამყოთან წასვლა დამზარბოდეს, თუმცა ამ მზრანში მისელა-მისელა უგზობობში და ადგილის მდებარეობის მიზებით მეტად საძნელია და გასაჭირი. განსვენებულს, როცა ვადამყოთან მილიოდა, ფუქარ არ ჰქონდა ვითინა მივიღებო: მიდიართან, თუ ლარიბ-ლატკათან, მივიღებ თუ არა ჩემს გასამრეკელს, სასყიდლისა; არა, მისთვის სულ ერთი იყო, ვინც უნდა ყოფილიყო ვაჭრებულო.

შარსან თქვენს გაზეთშიც იყო მოხსენებული მისი გულმოდგინე მოღვაწეობა სენათში ხოლმისთანა ბრძოლის დროს. განსვენებულს ხალხი უყვარდა და მისი ენა ისე შესწავლა, რომ თარჯიმანი არა სჭირდებოდა. ხალხსაც ის უყვარდა გულუთილისა და უნაგარო სასახლისათვის. მაგრამ კიდევ ამ გულ-კეთილობაში და კაცთ-მოყვარებაში იმსხვერპლე სკოდავო.

თი როგორ მოხდა ეს სამწუთარო ამბავი. აღდგომის მესამე დღეს, 30 მარტს, საღამოს ექმს, მოსულა განსვენებულ ექიმთან ერთი გლეხი და უთბოინა ავადმყოფთან წამომეკ ს. დასტურიანი (7—8 ვერსია ცვკერი-დან). ამისთანა დღესასწაულს დღეს, დროს გატარების ენისთვის, შესახლოა, რომ ქალაქებში-კი ზოგიერთი სტულაბა, ეკეპათიუტაჰ არ წამბანდნეს, მეტადერ თუ შეხდეს, რომ უსასყიდლო იქნება ვიტირას. განსვენებულმა, ჩვეულებისამებრ უარი გულ უთბრა გლეხს, თუმცა შინ ავადმყოფი ცოლი ჰყვანდა. ავადმყოფი, რომელთანაც უნდა წასულიყო ექიმი, ლარიბი, გაჭირვებული გლეხი იყო და წყვენიანი—ავადმყოფის ძმა, ვგაროდ მუშეუღლიანი. ექიმის წასაყვანად ამ გლეხს მოეყვანა მეტად დავარდნილი, ჯაღლაგი ცხენი. მიუხედავად ყველა ამ გარემებისა, ექიმს დაუდლო, ავადმყოფი უნახავს და ისე დაბრუნებულა, მაგრამ ბინდმა უსწრო თურმე გზის შესამოკლებლად პირდაპირ წყალში გამოსვლა ნდომებია, მაგრამ ფრანს ასდენია და, წყალში ჩასული თუ არა (ცხენის-წყალი), მკურნალი ცხენთანაღ ლუღუმელში ჩაივარდნილა. თანამგზავრი მისი უკან დაბრუნებულა და მამასახლისისა-

თვის შეტუტობინებია, მაგრამ საწინაში მამასახლისის ჰნახავდა, გაცივდა დრო და ხანი; ასე რომ დამის ათ-თერთმეტ საათზე მოუვიდა ცვკერში მზრის უფროსის ამბავი მამასახლისისაგან, ასე და ასე საქმეო. მზრის უფროსი წვიდა მაშინვე ალ-გობობი, მაგრამ ვერას გახდა, რადგან ბნელი ღამე იყო და წვიმიანი ამინდი. მხოლოდ მეორე დღეს, 31 მარტს, ჰნახეს დამრჩევილი და კარზე მოაყენეს საცოდებს მისს ცოლ-შვილს, რომლის ტირილი და წუხილი ქეხასა-კი აატრებდა.

ასე გამოხსალმა ეს პატროსანი კაცი წუთის სოფელს და წვრილი ცოლ-შვილს, რომელიც დარჩა უნაგებოდ და ყოველად უპატრონოდ.—იმილია, ლეჩხუმის მკვლერი პატრეკვითი მოიგონებენ განსვენებულს ჩუღუცკის და შეწევნასაც აღმოუყენენ ობლოდ დატრეკებულს მისს ცოლ-შვილს.

დეკემა

3 აპრილი

ბელზანდი. მეფემ ჯარები დაათვლილია ეპარამბეში; ყველგან დილის აბრეტებით დაუბედნენ.

მეფის ბრძანებით სკუპრინა დათხოვნილ იქნა იმპტომ, რომ კონსტიტუციის თანხმად არ იყო შედგენილი. ახალი არჩევანის დანიშნულია 18 მაისს; სკუპრინა თავს მოიყრის 1 ივლისს. რეგენტებელ და მინისტრებელ ნამყოფნი სასახლიდან თაინათ სახლებში გადაიყვანეს და პოლიციის მიოინეს, მათ მოქმედებისთვის თვალსური ადვენგეთო. რადღეებშია კომიტეტმა ბისტროლბი დაუგზავნა ყველა დასებს და სთხოვა, წესიერადა და ზომიერად მოიქციეთ და მეფეს დეხმარეთ კეთილ განზრახვათასარულეობაშიო. მეღვრადის ქალაქის უფროსად დანიშნული იქნა რალიკალთა დასის წევრი სტოიანი პროტიი.

ბრიუსელი. დღეს რამდენსამე ადგილას უწყობადა მოხდა; მანიფესტატებმა ბარაკებში გამართეს; პოლიცია თავს დაეცა; ორსადვე მზრიდგან რამდენიმე კაცი მოკულ იქნა.

განა არ გჯერათ?! ლიზამ გამდელს უპასუხა:

— დედა-შვილობას, შენც მართლა ამბობ, თუ ხუმრობ.

— თქვენმა შემ, იმით ნალაპარაკვს მოგახსენებთ!..

— წად და შენც ასე უბასუბე: რადგან მაგრე არის და ჩემი ქალბინათვის მოდის შამილი, ოლონდ ხალხს ხელს ნულარ ახლებს, რაც ტყვეები წაუსხავს დაბარბუროს და ნებას ვაძლევ, ჩემი ქალბინა მიირთოს-თქო!..

ამ ლაპარაკზედ ყველამ მრავალი იტინეს.

ის ღამე ტყემი გაათენეს, მეორე დღეს-კი თავ-თავის სახლებში დაბრუნდნენ. ლუარსაბმა ცოლ-შვილი ტყველის წაიყვანა დასახიზნავად და ოთარმა და აღექსანდრემ—თავინთ.

ბარბარე ჯარჯაძისა

დნენ. ოთარ ოხუჯურ ხუმრობას არ იშლიდა და აცინებდა ყველას. ამ დროს გამდელი მოვიდა გენობობილი და ლიზის მოახსენა:—ბატონო ივით ეს ხალხი რას მოგახსენებთ!—რას?—მიუგო ლიზამ.—ინახა, რომ ბატონები ამოტროლა ხალხის ცოდრონი ჩაეარბებინან, შამილი ჩემის ვახლილების თიკოსა და ტასოს სიღამისხის ხმა გაუფრიალა და უთქვამს: მანან ორგე დებს ჩემთვის ცოდლოდ არ წალო? მოიყვან, ქეკუანას მუსრს ვავაფლებო, და ეგ დალოცვილები რადა დგებიან ამტოლა ხალხის ცოდრონი; ის ხომ არ მოიხივენებს და იმისთან რა ძალა გამოადგებათ, იყვენონ და ორნივ დებს გაუგზავნონ და მოგვასვენებო!..

თიკომა და ტასომ გულ-ვახთქობებმა წამოიბახეს:—დასწყველოთ დღერთმა! ეგ რა ჰოარი მოუგონიათ, თქვენს ქირიბეთ?!.

— მართლათა, ჩემმა ცხონებმა! გულ-დაგებებით სთქვა გამდელმა

